

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2024–2026/2027

(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Fizjografia
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk Rolniczych, Ochrony i Kształtowania Środowiska Zakład Ochrony Przyrody i Ekologii Krajobrazu
Kierunek studiów	Architektura krajobrazu
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok III, semestr 5
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr Agata Ćwik
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Agata Ćwik, dr Tomasz Wójcik

* opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (ćw. teren.)	Liczba pkt ECTS
5	30			22				8	5

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

EGZAMIN

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Brak.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Nabywanie wiedzy i umiejętności służących ocenom środowiska przyrodniczego na potrzeby planowania przestrzennego i ochrony przyrody.
----	--

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Zna budowę środowiska przyrodniczego oraz cechy jego elementów.	K_Wo3, K_Wo4
EK_02	Potrafi wskazać środowiskowe uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, w tym przyrodnicze bariery zagospodarowania.	K_Wo3, K_Uo6, K_Ko1
EK_03	Jest gotowy do zachowania ostrożności w gospodarowaniu środowiskiem przyrodniczym.	K_Uo6, K_Ko1
EK_04	Wydziela przyrodnicze jednostki przestrzenne i dobiera optymalne dla nich funkcje.	K_Uo6

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Historia i rozwój fizjografii. Podstawowe pojęcia. Znaczenie uwarunkowań środowiskowych w życiu i gospodarce człowieka.
Budowa środowiska przyrodniczego.
Cechy elementów środowiska przyrodniczego i ich wpływ na potencjał środowiska do różnych form zagospodarowania przestrzennego.
Przyrodnicze bariery zagospodarowania przestrzennego.
Metody waloryzacji środowiska ze szczególnym uwzględnieniem szaty roślinnej.
Problem pola podstawowego w ocenach środowiskowych.
Jakość a stan środowiska. Antropopresja.

B. Problematyka ćwiczeń laboratoryjnych oraz ćwiczeń terenowych

Treści merytoryczne – ćwiczenia laboratoryjne
Interpretacja danych o środowisku przyrodniczym w oparciu o materiały kartograficzne.
Przyrodnicze bariery zagospodarowania terenu.
Wydzielanie przyrodniczych jednostek przestrzennych i dobór sposobów ich zagospodarowania.
Ocena różnorodności gatunkowej.
Waloryzacja siedlisk przyrodniczych w kontekście sieci Natura 2000.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Treści merytoryczne – ćwiczenia terenowe
Obserwacja przyrodniczych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, przeprowadzenie podstawowej inwentaryzacji przyrodniczej, praca z mapą topograficzną

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną i dyskusją.

Ćwiczenia laboratoryjne: praca w kilkusobowych grupach pod nadzorem prowadzącego, gra strategiczna, analiza zdjęć i materiałów kartograficznych oraz realizacja zadań w oparciu o te analizy, przygotowanie do ćwiczeń w oparciu o zadaną literaturę.

Ćwiczenia terenowe: obserwacja ciągła, praca z mapą, inwentaryzacja flory i cech rzeźby.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
Ek_01, Ek_02, Ek_03	Egzamin pisemny z odpowiedziami do wyboru i pytaniami otwartymi	wykład
Ek_01, Ek_02, Ek_03, Ek_04	Rozwiązanie problemu w formie rysunku na materiale kartograficznym i opisu do niego	lab.
EK_02, Ek_03	Rozwiązanie problemu w trakcie gry strategicznej	lab.
Ek_01, Ek_03	Realizacja zadań w terenie	ćwiczenia terenowe

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Wykład – egzamin pisemny z pytaniami otwartymi i pytaniami do wyboru. O ocenie pozytywnej decyduje liczba uzyskanych punktów (>50% maksymalnej liczby punktów): dst 51%, dst plus 60%, db 70%, db plus 80%, bdb 90%.</p> <p>Ćwiczenia laboratoryjne – zaliczenie z oceną: ustalenie oceny na podstawie sumy punktów gromadzonych za wykonanie poszczególnych ćwiczeń, przygotowanie do ćwiczeń w oparciu o literaturę. O ocenie pozytywnej decyduje liczba uzyskanych punktów (>50% maksymalnej liczby punktów): dst 51%, dst plus 60%, db 70%, db plus 80%, bdb 90%.</p> <p>Ćwiczenia terenowe – zaliczenie: wykonanie zadań zleconych w terenie.</p> <p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.</p>
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego	5 (3 – udział w konsultacjach;

(udział w konsultacjach, egzaminie)	2 – udział w egzaminie)
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	60
SUMA GODZIN	125
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	5

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Macias A., Bródka S., 2014, *Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, ss.578.
2. Richling A. (red.), 2007, *Geograficzne badania środowiska przyrodniczego*, Wyd. Nauk. PWN, s. 323.
3. Szponar A., 2003, *Fizjografia urbanistyczna*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, ss. 258.
4. Szyszko J., Rylke J., Jeżewski P., Dymitryszyn I. (red.), 2013, *Ocena i wycena zasobów przyrodniczych*. Wyd. SGGW, Warszawa.
5. Obidziński A., Żelazo J. (red.), 2011, *Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza*. Wyd. SGGW, Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

6. Ćwik A., 2011, *Ocena potencjału osadniczego dla potrzeb planowania przestrzennego w krajobrazie beskidzkim*. [w:] A. Cieszewska, R. Giedych, P. Wałykowski red. *Metody analiz środowiska przyrodniczego na potrzeby gospodarki przestrzennej*. Problemy Ekologii Krajobrazu, vol. 31: 43-50
7. Ćwik A., 2009, *Funkcje ochronne środowiska na przykładzie zachodniej części Beskidu Niskiego – perspektywa planistyczna*, Roczniki Bieszczadzkie 17: 389-398.
8. Ćwik A., Ortyl B., 2015, *Ocena potencjału turystyczno-rekreacyjnego środowiska zachodniej części pogranicza rusińsko-polskiego w świetle idei zrównoważonego rozwoju*, [w:] B. Zawilińska, K. Szpara, A. Wilkońska (red.), *Lokalny potencjał a zrównoważony rozwój turystyki w Karpatach*, Centrum UNEP/GRID Warszawa, Rzeszów – Warszawa, s. 137-154.
9. Wójcik T., Ziaja M., Ćwik A., 2014, *Potencjał geoturystyczny nieczynnych kamieniołomów Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego*. Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego 26: 155–173.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej.